

Joina: «Condiciona molt la sensació que el món m'empeny a ser sempre productiva»

Conversem amb l'artista empordanesa sobre 'Òrbita 9.18', el seu darrer àlbum

Joina | Rosa Borrell

Guanyadora del Premi Joventut del Sona9 2019, **Joina** descobreix noves galàxies en el seu segon treball, *Òrbita 9.18* (Segell Microscopi, 2021). El viatge interestel·lar des del debut raper amb *Companyes* (autoeditat, 2018) es palesa en unes cançons més r'n'b que fan gala de maduresa en els tres episodis del disc. L'argument sorgeix de la recerca interior de *Nonhome*, passa pel record del passat de *Pastorale*, i acaba amb la mirada al futur d'*Out of Time*. És un trajecte que l'ha portat de nou al seu poble, Figueres, a l'Alt Empordà, fugint de la sensació d'anar sempre "accelerada i fora de temps" mentre troba el seu refugi personal.

El disc 'òrbita' al voltant de trobar la pròpia casa i està dividit en tres episodis. D'on va sorgir aquesta idea?

La veritat és que vaig fer les cançons sense buscar cap marc conceptual. Després vaig veure que hi havia unes idees que s'anaven repetint, i em va venir de gust agrupar-les en tres episodis, que aborden els diferents conceptes. Tot el disc és com una mena de viatge, des dels orígens fins al futur, passant també pel present.

Tal com plantejges la temàtica, podria ser un viatge cap endins a través del mateix trajecte musical i vital?

Sí, aquest segon àlbum és un pas més i suposa un viatge cap a l'interior. A més, sento que és el meu punt d'enlairament. El primer disc, *Companyes*, tenia una altra connotació perquè va ser com un altaveu polític, social i de lluita feminista. Allà hi havia una Joïna, i en aquest segon treball ha aparegut una altra part del meu personatge. Alhora, el sento com un viatge pel moment vital en què l'he escrit, just havent acabat la carrera de piano clàssic a l'Esmuc i començant la meua 'vida real' i tot el que això suposa. I tot plegat ha coincidit amb la crisi del 2020, que m'ha permès iniciar un procés introspectiu.

Podríem dir, aleshores, que es tracta d'un àlbum conceptual?

Jo l'entenc com a tal, perquè m'agrada pensar els àlbums com projectes en què la música és l'element principal, però també hi té un pes important la narrativa de les cançons, el vincle entre una i l'altra o el procés del qual formen part. M'agrada treballar-ho en el disc, però també en els visuals i en la posada a escena del directe. Per això és un àlbum conceptual, perquè és un treball que va més enllà de la música.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=-5mN3Ps_fY0

Descobrim cadascun dels episodis. El primer es diu 'Nonhome' i parla de la recerca d'un lloc propi.

Sí, va sobre la recerca de la casa. Té el vessant de la part física i externa, perquè en els últims anys, en ple canvi d'etapa, he estat buscant molt el lloc on viure. Però també parla de la casa per trobar un lloc on sentir-nos còmodes i des d'on iniciar un viatge personal. L'episodi se situa en el present perquè ha estat des d'on he viscut les cançons.

El títol és una idea en negatiu ('Nonhome': no casa). Parteix de no tenir casa i haver-la de buscar?

Sí, parteix de la incomoditat d'estar en una situació d'impàs, de canvi, i d'estar buscant aquest refugi. Escriure des de la vulnerabilitat, el dubte i la incertesa és un repte i per mi suposa el punt de partida d'un trajecte per trobar la casa i una veu pròpia que pot durar tota la vida.

En canvi el segon episodi, 'Pastorale', se centra en una mirada cap al passat.

Vaig adonar-me que en aquest procés hi havia molta part de nostàlgia, de buscar qui era la Joïna del passat i recuperar tot el que ja no hi és però potser pot tornar a ser de manera diferent. Tornar-me a instal·lar a l'Empordà em va inspirar a posar-li Pastorale, perquè té un ambient bucòlic i de camp. Tota la vida he viscut al poble, menys els últims sis anys i mig, que estudiava a Barcelona i vaig fer una estada a París. He tornat a Figueres, ha estat un gran canvi, i he tingut moltes ganes de recuperar els orígens per entendre d'on vinc.

Una de les grans diferències entre el poble i la ciutat és el ritme vital. Creus que ha quedat reflectit a les cançons?

Segur que sí. Els últims anys han estat frenètics. El disc *Companyes* el vaig escriure des de la lluita, reivindicació i força que comportava la ciutat; va ser el fet d'obrir-me, conèixer coses noves, veure de què va el món i involucrar-me en mogudes de la Barcelona del moment. Ara estic en un punt de retorn, de retrobar-me i entendre'm, i això m'ha fet escriure un disc més íntim i introspectiu.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=KeTWGLBZK_4

Per últim, Out of Time es refereix al futur i pren consciència del temps. De fet, des de l'inici amb el ?Preludi - Episodi III? hi ha referències sonores a un rellotge.

Exacte! El tema s'obre amb un preludi de **Johann Sebastian Bach**, molt ràpid i una mica estressant, i amb la producció vam afegir-hi el tic-tac de les agulles d'un rellotge. L'últim episodi aborda de la velocitat del pas del temps, que demà passat ja és ahir i sempre sembla que estiguem fora de temps. I és així tota l'estona en un món que va tan de pressa. Malgrat haver

tornat al poble i estar en un moment més introspectiu, em condiciona molt la sensació que el món m'empeny a haver de fer coses i a ser sempre productiva. Sembla que els moments de parada i escolta no siguin importants, o no es tenen en compte en una societat capitalista.

És una mirada al futur angoixant o desesperançadora, amb un punt distòpic?

Una mica sí, hi ha un punt de preocupació i d'angoixa. Són els temes més foscos del disc. També tota aquesta crisi, que en realitat està començant i durarà molt, m'espanta i em fa plantejar moltes coses.

Amb el que has explicat, s'endevina que el títol del disc, Òrbita 9.18, fa referència al viatge cap al teu propi univers, la teva òrbita. Però què s'amaga darrere el '9.18'?

El disc representa l'òrbita del viatge de retorn a casa i el '9.18' és una referència a la casa on he viscut tota la vida a l'Empordà, per reflectir aquesta idea de buscar els orígens i retrobar-me amb el passat.

A les cançons del disc no només hi ha un diàleg amb tu mateixa, sinó que també hi ha altres personatges i amors perduts.

Sí, és clar. Tot el procés vital de què parlo també té a veure amb la gent que m'ha acompanyat al llarg d'aquest canvi d'etapa. Per això hi ha algunes cançons que fan referència a persones que hi eren i ja no hi són, i també al fet de trobar la llar en l'altre o de trobar-la en tu mateixa.

Joina Foto: Rosa Borrell

Un disc vulnerable

Ha estat més fàcil enfrontar-se a un viatge cap endins, una vegada has fet el crit cap enfora que va resultar 'Companyes'?

Tot té les seves dificultats? Per posicionar-te i dir a davant de tothom què penses sobre el món, s'ha de tenir també certa força. Al final, dir la teva, treure un disc, mostrar-te o crear sempre

espanta una mica, almenys a mi. I evidentment és un repte parlar de coses més personals i íntimes, des d'un espai més vulnerable. Moltes vegades penso que, en realitat, què li deu importar la meua vida a la gent que m'escolta? [Riu]. Però al final es tracta de creure't que les teves idees també poden arribar a tothom d'una manera o altra, i fer-se-les seves. En el fons no som tan diferents els uns dels altres, i els problemes, les etapes o les crisis que puc viure jo, li poden passar a qualsevol.

Respecte al disc de debut, has incorporat l'anglès com a segona llengua. Pot ser que t'hagi servit per amagar algunes històries més dures, com 'I'm Scared to Be Alone' ('tinc por d'estar sola') del 'Chapter II'?

Sí, em penso que sí, perquè en anglès sembla més fàcil parlar d'alguns aspectes més íntims i personals. En un inici vaig decidir cantar en anglès per provar, perquè sempre m'ha agradat fer coses noves, i quan ja n'he fet una, ja no la vull fer més i en vull una altra [Riu]. A més, la majoria dels meus referents musicals -com **James Blake**, **Noname** o **Mac Miller**- canten en anglès i això m'ha inspirat molt. Però és clar, no soc anglesa ni el parlo gaire bé, per això amb una amiga de Londres vam estar revisant les lletres i em va ajudar a desenvolupar les idees. Però, tot i això, no volia deixar de cantar en català, perquè és l'idioma amb què em sento més còmode i a més crec que em distingeix.

En l'àmbit musical el canvi és encara més important. Hi ha menys rap, molta presència del piano i un nou terreny de pop i r'n'b electrònic. A més, parteixes de la música clàssica i cantes amb l'autotune.

De fet, vinc de la clàssica i és el que m'ha portat al món de la música, per això la tinc sempre molt present. Però jo volia fer cançons amb lletres, i per això es podria considerar que també soc cantautora [Riu]. Tot i així, m'apassiona especialment la música instrumental amb el piano i les harmonies, perquè és el que realment he estudiat i conec millor. Aquests passatges són una constant en tots els meus temes. La veritat és que quan componc i escric una nova cançó no penso en un estil o un altre, depèn una mica del mood o les experiències que visc, la música que escolto, de qui m'estic envoltant, etc. I al final acaba sortint una barreja de tot el que m'ha fet ser qui soc. D'aquí a dos anys o tres, les influències segurament seran unes altres, estaré en un altre punt vital, i potser de sobte trec un disc de cant gregorià [Riu].

Joina Foto: Rosa Borrell

Òrbites en directe

Per al directe ja no aniràs amb la banda que t'acompanyava a 'Companyes'... Com el plantejges, si és que la pandèmia ens permet seguir fent concerts?

Confio molt que podrem fer una gira en directe. Crec que és molt important que els artistes continuem treballant, tot i que ningú ens ho està posant gens fàcil. Als directes m'acompanyarà una nova banda formada per **Sebastià Gris** a la guitarra, **Kevin Díaz** a la part de teclats, sintetitzadors i baixos, i per a la bateria i el PAD tornaré a comptar amb **Abril Saurí**, que ja va actuar a la gira anterior. Els preludis i els solos de piano els tocaré jo mateixa, però ens ho hem volgut distribuir perquè aquest disc tinc ganes de poder-lo interpretar de manera tranquil·la i sense haver d'estar pendent d'utilitzar mans, peus i veu.

L'ordre i les transicions estan molt pensades al disc, hi ha lligams entre cada peça. Teniu pensat traduir-ho així al directe?

No ben bé, perquè per als concerts també recuperarem alguns dels temes de *Companyes* reversionats. La idea és fer un directe conceptual, seguint la mateixa línia dels episodis del disc. Hem creat un repertori basat en les cançons del disc, però estaran adaptades i sense que perdin l'essència.

Després de tot aquest any de pandèmia deus tenir moltes ganes de tocar!

Sí, moltes! Tinc moltes ganes de compartir aquest viatge que tant hem treballat. Vull animar la gent perquè surti de casa per gaudir de la cultura, que vingui als meus bolos de presentació el 13 de febrer a Barcelona i el 13 de març a Girona, i als de molts altres artistes.